

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 12 czerwca 2026 r.

wniosku obrońcy skazanego **B.C.**

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od udziału w sprawie,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego I.Z. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 293/25.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja wniesiona przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego B.C. od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 29 września 2022 r. o sygn. akt II K 262/22.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I KK 293/25 i przydzielona sędziemu SN R.W. Zawiadomieni o tym obrońcy skazanego na podstawie art. 41 § 1 w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. złożyli wniosek o wyłączenie tego sędziego od udziału w sprawie („od rozpoznania niniejszej sprawy”). Jako powód wystąpienia podali powołanie wymienionego sędziego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o

zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3, dalej – ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r.), co uznają za okoliczność, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie. Postanowieniem z dnia 16 września 2025 r. Sąd Najwyższy wyłączył sędziego R.W. od udziału w przedmiotowej sprawie.

Następnie w trybie losowego przydziału sprawa skazanego B. C. trafiała do referatów innych sędziów Sądu Najwyższego, podobnie jak sędzia R.W. powołanych do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., zaś obrońcy B. C. konsekwentnie występowali o wyłączenie tych sędziów. W rezultacie od udziału w sprawie zostali wyłączeni:

- sędzia SN M.B. postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2025 r.,
- sędzia SN P.K. postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2025 r.,
- sędzia SN S.S. postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2026 r.

Należy odnotować, że aktywność zmierzającą do zmiany składu sądu wykazywali także prokuratorzy Prokuratury Krajowej, składając wnioski w trybie przepisów art. 29 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

Po przeprowadzeniu kolejnej procedury losowania sprawa została przypisana do referatu sędziego SN I.Z., również powołanego do pełnienia urzędu na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. W reakcji na to jeden z obrońców skazanego B. C. konsekwentnie wystąpił o wyłączenie wymienionego sędziego od udziału w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie z przyczyn wskazanych przez Sąd Najwyższy we wcześniej wydanych w niniejszej sprawie orzeczeniach o wyłączeniu

sędziów, z tym że w odniesieniu do sędziego I.Z. nieaktualna jest ta część wywodów, które w przypadku sędziów R.W. i M.B. akcentowały ich pierwotne powołanie do orzekania w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Autor wniosku wskazał, że:

- „na urząd Sędziego Sądu Najwyższego I.Z. został powołany, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”,

- „Sąd Najwyższy wyłączając Sędziego od rozpoznania sprawy choćby na gruncie postanowień z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt IV KO 63/22 czy postanowień z dnia 3 czerwca 2025 r., sygn. akt V K.K. 579/24 wskazywał – w odniesieniu do SSN I.Z. - iż wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że skład taki nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą”,

- „orzekanie na gruncie przedmiotowego postępowania przez SSN I.Z. rodziłoby – po wydaniu orzeczenia końcowego – podstawę do złożenia wniosku o wznowienie postępowania kasacyjnego z uwagi na ujawnienie się uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Powyższe argumenty są przekonujące, z tym że ostatni argument, mówiący o złożeniu wniosku o wznowienie postępowania kasacyjnego, zachowuje aktualność w razie oddalenia kasacji Prokuratora Generalnego, który postuluje wydanie przez Sąd Najwyższy wyroku kasatoryjnego. Niemniej jednak zasługuje na zrozumienie staranie autora pisma o takie ukształtowanie składu sądu, by jego obsadzenie nie nasuwało zastrzeżeń. Jest faktem, że pan I.Z. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego został powołany przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym

ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Zatem trzeba mieć w polu widzenia mającą moc zasady prawnej uchwałę składu połączonych Izb Sądu Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, stwierdzającej m.in., że „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi także wtedy, gdy w składzie bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw”. Trafne argumenty, że wspomnianej uchwały nie zdezaktualizowało orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, przedstawiono w szeregu orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia: z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 12 maja 2022 r., V KO 37/22; z dnia 17 września 2024 r., I KZ 26/24 i in.). Nie można też pominąć judykatów Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, przywołanych przez Sąd Najwyższy w poprzednich postanowieniach wyłączających sędziów (wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r. nr 43447/19 w sprawie Reczkowicz; z dnia 8 listopada 2021 r. nr 49869/19 i nr 57511/19 w sprawach Dolińskiej-Ficek oraz Ozimka; z dnia 3 lutego 2022 r. nr 1469/20 w sprawie Advance Pharma sp. z o.o.; z dnia 23 listopada 2023 r. nr 50849/21 w sprawie Wałęsy), z których wynika, że orzeczenie wydane przez skład sądu, zwłaszcza Sądu Najwyższego, z udziałem osoby powołanej na stanowisko sędziego w procedurze nominacyjnej prowadzonej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. będzie obciążone wadą traktowaną jako naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych Wolności, mówiącego o prawie strony do rozpoznania jej sprawy przez niezależny i bezstronny sąd ustanowiony ustawą. Nie chodzi przy tym o indywidualne kompetencje i przymioty osobiste danej osoby do wykonywania zawodu sędziego, lecz o jej bezstronność w rozumieniu instytucjonalnym, co podnoszono w literaturze prawniczej [zob. np. J. Giezek, Zarys modelowego ujęcia bezstronności sędziowskiej w aspekcie instytucjonalnym, (w:) red. P. Wiliński, R. Zawłocki, Bezstronność sędziego w sprawach karnych w świetle zarzutu wadliwości jego powołania, Warszawa 2022].

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[WB]

[a.t]